

ליקוטים נפלאים פרשת תצוה

וכשהיהודי איחר את תשלומיו, היה נטפל אליו ואף הכהו מכות נאמנות. כשחזר הפריץ, התלונן היהודי על הממונה, ותיאר לו כיצד התעלל בו והלקהו עשרים מכות. הפריץ שהיה יפה נפש ואוהב צדק, העמיד את הממונה לדין. השופט פסק שעל כל מכה ומכה שהכהו - יתחייב סכום כסף, ומאחר שלא היה למכה לשלם את הסכום הנדרש, גבו ממנו מחצית מביתו ונתנוהו ליהודי המוכה. אחר פסק הדין חזר היהודי לביתו ומירר בכי. שאלוהו אשתו ואנשי ביתו: "על מה ולמה אתה בוכה?" ענה להם: "מצטער אני שלא הלקה אותי ארבעים מלקות, שהרי אז הייתי זוכה ומקבל את כל ביתו"... בשעה שיבוא האדם לעולם האמת ויראה מה גודל שכר המיוסר, ועל כל הסבל שסבל עוונותיו נתמרקו, הרי יצטער על שלא קיבל ייסורים בעולם הזה, ועל אף שאמרו חז"ל "לא הן ולא שכרן", מכל מקום, אדם ש"זכה" ביסורין, עליו לקבלן בשמחה, ולהיות מתון גם אם מידת הדין מתוחה עליו, כי: "את אשר יאהב ה' יוכיח, וכאב את בן ירצה".

"כתית למאור" (כו, ב)

רק אחרי שהאדם מזכך ומטהר עצמו, כותש את תאוותיו וכותת את המידות הרעות, רק אז ראוי הוא למאור - להבין את אור התורה.
(רב נחמן מברסלב)

להעלות נר תמיד (כו, ב)

מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה. (רש"י)
וקשה בפר' בהעלותך על הפסוק (במדבר ח, ב) "בהעלותך את הנרות", אומר רש"י "מעלה היתה לפני המנורה שעליה עומד הכהן ומיטיב", למה כאן לא מפרש רש"י כן, וי"ל בפר' בהעלותך נאמר אל הכהנים בכל הדורות, אבל "ויקחו אליך שמן זית זך" נאמר למשה שהיה משמש בעבודת המשכן בשבעת ימי המלואים, ועליו אמרו חז"ל (שבת צב.) גבהו של משה היה עשר אמות, היינו הרבה יותר מגובהו של מנורה שהיה י"ח טפחים שהם שלוש אמות, ממילא בכדי להדליק את המנורה משה לא היה צריך לעלות במדרגות, לכן אמר רש"י טעם אחר בתיבת "להעלות נר תמיד".
(פניני קדם)

"ואתה הקרב אליך את אהרן" (כה, א)

פעם אחת, בשמחת תורה בישיבתו של החפץ חיים, בשעת חדוה והתלהבות עילאית, ביקשו התלמידים להרים את החפץ חיים ולרקוד עמו, אולם הוא לא נתן להם ואמר, כי על פי התורה אסור להרים בן אדם למעלה ממה שהוא באמת, שאם לא כן, היה נאמר כאן, ואתה 'הרם' אליך את אהרן. ומזה שנאמר, ואתה הקרב, משמע שרמז רמזה לנו התורה הקדושה, שאין להרים אדם למעלה ממה שהוא באמת.

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך" (כו, ב)

רבינו האור החיים הקדוש מביא את דברי הזוהר הקדוש שכל תלמיד חכם יש לו בנשמתו ניצוץ מנשמת משה רבינו, כי משה רבינו מתלווה ומתחבר עם התלמידי חכמים שעוסקים בתורה. ולכן מוצאים בגמרא שהיו קוראים זה לזה משה, 'משה שפיר קאמרת', כי משה הוא בחינת נפש הלומדת תורה. וזה גם המשמעות בדברי הזוהר 'אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא' שבכל דור ודור משה רבינו מתלווה ללומדי התורה. וזה מרומז בפסוק שלפנינו:

'ואתה תצוה', לשון ליווי וצוותא, שמשה רבינו יתחבר ויתלווה 'את בני ישראל', רק עם החשובים שבעם ישראל, כי 'ישראל' זה לשון חשיבות. ומי הם החשובים בעם ישראל, 'ויקחו אליך שמן זית זך' אלו שעוסקים בתורה הקדושה המשולה לשמן.

"ויקחו אליך שמן זית זך" (כו, ב)

נתקשה משה במעשה המנורה א"ל הקב"ה הטל ככר של זהב לאש והיא נעשית מאליה (רש"י).
מפרש החת"ס מה שנתקשה משה במעשה המנורה יותר משאר כלים, כי בכל כלי וכלי שעשו במקדש היו צריכים להמשיך את ההשפעה שהכלי הזה מביא לכל הדורות, למשל השולחן הוא רומז על פרנסה ועשירות כמו שאמרו חז"ל הרוצה להעשיר יצפין שהשולחן בצפון, וכשעשה משרע"ה את השולחן המשיך על ידו שפע פרנסה לכל ישראל עד סוף כל הדורות. והמנורה רומזת לחכמת התורה, ונתקשה משה בעשייתה האיק ימשיך השפעה זו לכל הדורות, הרי אמרו חז"ל עתידה תורה שתישכח מישראל ח"ו, והיה קשה בעיני משה להמשיך השפעה זו לכל הדורות, א"ל הקב"ה הטל ככר של זהב לאש והיא נעשית מאליה, שחכמת התורה הוא באמת בדרך נס ופלא, וכח זה נמסר למשרע"ה כמו שאמרו "סגולה נפלאה לאוקמי גירסא הוא לדבק עצמו ומחשבתו במשה רבינו ע"ה", ולרמז זה אמר הקב"ה ויקחו אליך שמן זך" שעוסקי התורה ידבקו בך ועי"ז תזכה לאוקמי גירסא.

"ויקחו אליך שמן זית זך" (כו, ב)

ישראל נמשלו לזית. מה זית זה מוציא את שמנו רק לאחר שכותשים וסוחטים אותו, כך גם ישראל מגלים את מעלותיהם לאחר שמביאים עליהם ייסורים.

מעשה ביהודי שחכר אחוזה מפריץ שהיה הגון וטוב לב. לא פעם לא היה לו כסף לשלם והפריץ לא נגע בו לרעה, ואף ויתר לו.

לימים, נסע הפריץ למקום רחוק, ומינה אדם שינהל את עסקיו ויטפל בנכסיו בימי שהותו מחוץ לבית, אלא שאותו אדם היה איש רע מעללים וכן בליעל,

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת תצוה

אליהו הנביא את כפות ידיו אל תוך שרוולי הגלימה וביקש מהאיש ליטול את שרוולי הבגד. לפליאתו השיב אליהו הנביא: "אתכם כאן לא מעניין מי האדם אלא הבגדים שלו. אם כך נטול ידיים לבגד..." ואילו בעבור החכמים שבעם - אלו המבינים את הכוונות העמוקות שיש בכל בגד ובגד מבגדי הכהונה לאלו נאמר: "ועשו את בגדי אהרון לקדשו לכהנו לי"...

"ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפד" (כה, ד)

כתב רש"י על האפוד לא שמעתי ולא מצאתי בברייתא פירוש תבניתו, ולבי אומר לי וכו' שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים. סיפר הצדיק הקדוש ר' יחיאל מאיר גוסטינין זצ"ל כי בימי חורפו אסף כסף לדבר מצוה. בהגיעו לאחד הבתים, ראה שם תערובת אנשים ונשים משחקים בקוביא. כאב לבו מאד על שנזדמן לו לראות מראות כאלו, והכל חייבים בראיה. אולם כעבור עשרים שנה נזדמן לעירו גוסטינין חזן ושוחט שהציבור נהנה מתפילתו, ובאו עמו לרב שיקבלנו לחזן בעיר. כאשר הגיעו לביתו לקודש פנימה, הכירו מאז שהוא שיחק בקוביא, והבין כי מן השמים זימנו לו לראות זאת כדי שלא ישלבו בו. ואמר כי כעת מובן לו דברי רש"י שכתב 'ולבי אומר לי', כי לרש"י נזדמן לראות אשה רוכבת על הסוס לבושה בסינר, וחלשה דעתו מדוע נזדמן לפניו מראה כזה. אבל כשהגיע לבאר את עשיית האפוד כתב 'ולבי אומר לי', כי מה שראיתי אז את השרה לבושה בסינר היה זה כדי שאבין את עשיית האפוד שהיה עשוי כסינר של הנשים, ולא לחינם ראיתי זאת.
(מי הים השלם)

"ששה משמותם" (כה, י)

בירושלמי אמר שבאבני האפוד היה שמו של בנימין מחולק, באבן הימיני היה כתוב 'בנ' ובשמאלי 'ימין', ודורש את זה ממה שכתוב "ששה מ'שמותם" - מקצת שמותם ולא כל שמותם, לכן שמו של בנימין היה מחולק על שתי כתפות האפוד. ולזה אפשר לומר רמז ממה שנאמר בברכות בנימין "ובין כתפיו שכן".
(משך חכמה)

"שפה יהיה לפיו סביב... ונשמע קולו בבואו אל הקודש" (כה, לב-לה)

חז"ל אמרו כי כל אחד מבגדי כהונה מכפר על עבירה אחרת, והמעיל מכפר על לשון הרע, והנה חשיבות שמירת הלשון ומעלת כח הדיבור, רמוזים בפסוקים שנאמרו בפרשת המעיל. "שפה יהיה לפיו סביב" שצריך האדם לעשות גדר ושמירה לפיו סביב, ועל ידי כך יזכה ל"ונשמע קולו בבואו אל הקודש" שהוא נותן כח בדיבורי הקדושה שלו בתפילה - ובלימוד התורה לעשות את פעולתם הרצויה, שכן פה כזה הוא כלי שרת מהודר וחיבי לפני ה'.
(אלשיך הק')

החפץ חיים היה מסביר, שכבוד אינו אלא עלבון. משל למה הדבר דומה, לבן מלך ששקע בתאוות, ובתור עונש שלל המלך ממנו את תאריו וגרשו למדינה רחוקה. אנשי המדינה היא לא ידעו על כך, וחלקו לו כבוד מלכים גם בזמן גירושו, כשהוליכוהו לרצות את עונשו אפשר לתאר מה הרגיש בן המלך באותה שעה, בהעלותו על דעתו את נחיתותו ומעמדו הירוד והשפל. כך אני מרגיש, היה מסיים החפץ חיים, בזמן שהבריות טועים בי ומכבדים אותי, ואנכי יודע בלבי את שפלות מצבי ופחיתות ערכי.
(המאורות הגדולים)

"ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך" (כה, א)

במדרש שמות רבה (פרשה ל"ז) מובא שבשעה שירד משה רבינו מהר סיני וראה את ישראל כשהם עסוקים במעשה העגל, הביט וראה את אהרן אחיו שהיה עומד ליד עגל הזהב ומקיש עליו בפטיש. למעשה, כוונתו של אהרן היתה לעכב את בני ישראל מלעבוד את העגל, משום כך התמהמה בעשייתו, אולם משה רבינו חשב שהיה אהרן שותף עמהן, והיה בליבו עליו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, יודע אני את כוונתו של אהרן שהיא לטובה! משל לבן מלך שזחה עליו דעתו ונטל את חפירה כדי לחתור מערה מתחת לארמון אביו. ראה מחנכו של בן המלך את מעשיו ואמר: אל תיגע את עצמך בחפירה זו, הדבר לא לפי כבודך ולא לפי כוחותיך, תן לי ואני אחפור... ראה המלך את המחנך כשהוא חותר מתחת לארמון, הבין מה אירע ואמר: יודע אני מה היתה כוונתך, בשכר מעשה זה שעשית אמנה אותך לשר הממונה על כל ענייני הארמון! כך בשעה שאמרו ישראל לאהרן: "קום עשה לנו אלהים", אמר להם אהרן: "פרקו נזמי הזהב", וכך טען להם: אני כהן, אני אעשה אותו ואקריב לפניו... הוא לא נתעסק אלא כדי לעכב עד שיבא משה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אהרן, יודע אני מה היתה כוונתך, בשכר זה אין אני ממנה על קרבנותיהן של בני אלא אותך, שנאמר: "ואתה הקרב אליך".

"ועשית בגדי קודש לאהרון אחיך לכבוד ולתפארת" (כה, ב)

הגאון רבי שמעון סופר שאל: בתחילה ציווה הקב"ה לעשות בגדים לאהרון הכהן מהטעם של כבוד ותפארת: "ועשית בגדי קודש לאהרון אחיך לכבוד ולתפארת" ולאחר מכן מביאה התורה את הטעם לעשיית הבגדים היא כדי לקדש את אהרון: "ועשו את בגדי אהרון לקדשו לכהנו לי" אם כן לשם מה נעשו הבגדים לכבוד ולתפארת או לקדש את אהרון הכהן?! והגאון מתרץ: פשוטי העם רגילים לחלוק כבוד רק לאלו המתהדרים בלבושם ולאילו: "ועשית בגדי קודש לאהרון אחיך לכבוד ולתפארת" יהיו הבגדים לכבוד ולתפארת... מסופר בספר "כה עשו חכמנו": שבאחד הימים הגיע אליהו הנביא לעיר אחת בבגדים פשוטים. נכנס לאירוע ואף אחד לא שם לב אליו... יצא וחזר עם גלימה מהודרת מיד הושיבוהו במזרח וכיבדוהו. כשאחד מהאנשים הביא לו מים ליטול ידיו, הכניס